

מסורת הש"ס

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מו.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [למן מח:] [תענית
ג.] (ב) [לעיל ח:] [פסחים
קכ.] (ג) [לעיל רכ פסח
אמר:] (ד) [למן מח. חגיגה
י. ר"ה ד: יומא ג.] (ה)
[עמ"ש רש"י ר"ה
ד: בשם מ"ס סופרים:]
(ו) ע"י רש"י (ז) [לעיל ח:]
(ח) [פ"ט ורש"י בעמ"ס
זריה ד: הביא דמ"ס:]

תורה אור השלם

1. מנהגות ונספחים לפי
לאל ולבבשים במספרם
בפשוט: במדבר כו לו
2. ומנהגות ונספחים
לפרים ולבבשים
במספרם בפשוט:
במדבר כו לו

הנהגות הב"ח

(א) גמ' למח' דלמח'
שביעי לנסכה מיתב:
(ב) תוס' ד"ה לנה כו' יוס'
טוב ראשון בירושלים
דגמרינן:

מוסף רש"י

מכאן ואילך רשות.
שם ר"ה יול לכול שר
בלל לחם או להענות
(פסחים קכ.) דהכי יליפין
לה צ"כ בתרא דפסחים
(שם) שבת ימים תאלל
מזות וציוס השביעי עזרת,
מה שביעי רשות אף ששה
רשות, לפי שהשביעי בכלל
שבעת ימים תאלל מזות
היה ואל מן הכלל ללמד
שאללל מזות האמורו בו
אין חובה, אללל אס באת
לאללל תהא אלללללל מנה
ולל חמק, ולל לללל על
עמ"ס ילל אלל לללל על
הכלל כולו ילל (ע"ד כו.).

לכרובי. לישב בסוכה: כרובי לא מצרינין. דשמיני הוא ואין שם סוכות עליו והיינו לזה ולזה לנסכה דלא מצרינין לזכרה את יוס שמיני חג עזרת ה': נקוט דר' יוחנן צידד. דלמח' לא מצרינין לישב בסוכה: גמירי דמאפר קאמו. למדמי מרבותי שהן בלא מן האפר שזמנותיהן רעות שם ולא ישבו בסוכה כל ימי החג: דלא מצרינין. ואפילו לרבי יהודה דלמח' רצ יהודה בריה דרצ שמואל. דליהו אמר משמיה דרצ וחזינא ליה דלא עבד כשמעיה: פדע. דלמח' זו זמן לפי שרגל צפני עמ"ס הוא: שהרי חלוק. משאר הימים: גמ' דברים. אין יושבין בסוכה ואין נוטלין בו לולב ואין מנסכין בו מים כדמתן בנחמני' (לעיל דף מו:). סוכה וניסוך המים שצעה: ולר' יהודה נמי. דפליג בניסוך ולמח' כל שמונה הרי חלוק מיהא בשני דברים: בלוג היה מנסך כל שמונה. בתרמי פליג דקאמר ת"ק שלשה לוגין בכל יום ואילו אמר בכל יום לוג וקאמר ת"ק שצעה ולא שמיני והוא אומר כל ח' מיום אינו חלוק. דאף י"ט ראשון רשות: זה חלוק משלפניו. שמיני חלוק מיום אתמול שביעי אינו חלוק אלל מן הראשון: הכא כתיב פר והסס כתיב פרים. כל ימי החג קרינא פרים הרבה ומתמעטין והולכין ואין ליום עד יום שביעי שקרינא פרים שצעה וצשמיני פר אחד לבדו נמלא שאינו מסדר שאר הימים שהיה [לן] להקריב בו ששה: הסס כתיב וציוס והכא כתיב ציוס. כל ימות החג כתיב ציוס וציוס השני וציוס השלישי אלל צשמיני כתיב ציוס השמיני חלקו מהן ולא עשאו מוסף על הראשונים: רצ אלל אמר. צשביעי כתיב צמספרס כמשפט משמע כמשפט כל קרבנות שאר הימים וצקרבנות שמיני כתיב צמספרס כמשפט עשאן משפט חלוק לעמ"ס: לימא מסייע ליה. לר' יוחנן דלמח' זמן צשמיני: הפרים האילים הפכששים. האמורים צקרבנות החג לכל יום: מעבדין זה אס זה. אס חסר אחד מן הראשון ליום אין מקריבין: שהרי מתמעטין. מיום אל יום אלמלא לא קפיד עליה רחמנא הלכך אף האמורין ליום אין מעבדין: אמרו לו.

אס מכאן אתה למד אף האילים והכבשים לא יעבדו שהרי כולן מתמעטין צשמיני דכל ימי החג אילים שנים וצבשים י"ד וצשמיני אין אחד ושצעה כבשים: רגל צפני עמ"ס הוא. ואין קרבנותיו בכלל שאר קרבנות החג ואין למדין הימנו לקרבנות החג: טעונין קרבנות. לעמ"ס אף זה קרבן לעמ"ס ואינו מסדר האחרים: שיר. שהלויס אומרים צקרבנות שמיני אינו מסדר שיר החג ולא פורש לי שיר של שמיני אלל שיר של חג מפורש בהלל (למן דף נה.) צינו צוערים צס כ"י הצי לה' כולן רמזים על עסקי מתנות עניים מפני שזמן אכסיה הוא ועת לנקט שכתה ופאה ומעשרות שישמעו מפרשים ויפרישו צעין יפה: וצרכה. מפרש ואזיל מאי היא: ולינה. ללון לילה של מולאי י"ט הראשון צירושלים דגמרי' מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית צבקר והלכת לאלהיך צ"ט לא קאמר קרא שהרי הוא יוס שחייבו חכמים ליראות צעורה כך פי' צפ"ק דר"ה (דף ה.) ליראות צעורה כ"י להציא עולת ראייה ואי אפשר לומר והלכת לאלהיך אלל צחולו של מועד וקאמרין צבקר אלמלא חייב ללון מולאי י"ט בתוך העיר ומי שלא הציא חגיגתו

מיתב כול' עמ"ס צ"ט דיתבין. בלולב לא רלו לתקן כלל שיעולו הלולב מספק לפי שהוא י"ט ומוקצה לטלטול ומינכר' למילתיה שנהג בו מנהג חול אלל סוכה פעמים שסוכתו עריזה עליו אוכל זה אפי' צ"ט: גמירי דמאפר קאמו. צאין מן האפר שזמנותיהן רעות שם ולא ישבו בסוכה כל ימי החג ואע"ג דלמח' סוכת רועים לא היה להם:

הכא כתיב כמשפט. צכולו כתיב כמשפט והאי צמרא כתיב כמשפט ואין זה כענין האחרים דרצ פסח דלמח' צכולו כתיב פרים וצבאי כתיב פר דקאי אשמיני וכן אהיה דר"ג צר יחזק אלל לרצ אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפט לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג כצו רחמנא כמשפט לומר לך וזה משפט של ששה ואין שמיני הצא אחריו כמשפט זה לומר לך כמשפט: שיר. פירש צקונט' לא פי' מהו שיר של שמיני וצמסכת סופרים (י) משמע שהיו אומרים צצית הנכנס ממנצח על השמינית ושם כמו כן היו אומרים הלויס צצית המקדש וכן משמע צירושלמי: צ"נה. ללון לילה של מולאי י"ט ראשון (ב) דגמרינן מפסח דכתיב (דברים טו) ופנית צבוקר והלכת לאלהיך ואי אפשר לומר והלכת לאלהיך אלל צחולו של מועד ציוס טו צחיי צרכאית פנים צעורה אלל לצוקרו של מולאי י"ט קאמר והא לא קשיא ליה לנה כל שצעה מי איכא דפשיטא ליה דליכא דמי שלא הציא חגיגה יוס ראשון והציא צאחד הימים צריך ללון לילה שאחריו אלל אומן קשיא ליה דלא אסיק אדעתיה אס לא אמרו דראשונה שיאמרו צצני ועוד משום כוס וא"ת ותיפוק לי משום דטעון לנה משום שלמי שמה דליכא כל שמה דתנן (לעיל דף מו:). ההלל והשמחה כל שמה ואפי' צאחר ימות השנה אס הציא קרבן טעון לינת לילה דתנני' צספרי (פרשת ראה) ופנית צבקר והלכת לאלהיך למלמד שטעונין לנה כלומר כל הוצאים דומיא דפסח אין לי אלל אלו בלד מנין לרבות עופות ומנחות ועצים ולצונה שנאמר ופנית כל פירות שאתה פונה מן הצקר ואילך [וצפסח] שני פליגי תנאי צשמתין וצפרק מי

שהיה טמא (פסחים נה: וס) וצספרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לנה דהרי הוא כעניס וצצונה וי"ל דמשכתה דלא מייית קרבן ציוס צצא לצירושלים כגון דשלל שלמיו מאתמול דנאללין לשני ימים ועוד דצפ"ק דחגיגה (דף ט. וס) תניא ושמתה צבקר לרבות כל מיני שמחות לשמחה ואמרי' צפסחים פרק אלו דברים (דף עא.) אפי' צכסות נקיה ויין יסן וצענין אחר לא משכתה לה שמחה שמה כשחל יוס ראשון להיות צצבת משום דצעיין וציחה צשעת שמחה וכי האי גוונא אשכחן צירושלמי צפרק שני צצוקרים דתנן וטעונין לנה א"ר יונתן צשאין עמחן קרבן אלל יס עמחן קרבן צלא כך טעונין לנה מחמת הקרבן וצפ' דס חטאת (נחם דף יו. וס) משמע קצת דטעונין לנה כל שצעת ימי הפסח שכולן חשודין כלילה אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אס צישל צכלי מתחילת הרגל צישל צו כל הרגל ואמרי' צגמרא מ"ט דר"ט א"ר יחזק דלמח' קרא ופנית צבקר והלכת לאלהיך הכבוד עשאן כולן צקר אחד ואע"ג דלא קיימא מסקנא הכי דפריך עלה וכי אין פיגול צרגל וכי אין נותר

ציוס ראשון והציא צאחד מן הימים צריך ללון לילה שללחרי: מאי

מד א ב מ"י פ"ו מהל' סוכה הלכה יג סמג עשין מג טו"ש"ע א"ח סי' מרסח סעיף א: מה ג מ"י פכ"ט מהל' שבת הלכה כג סמג עשין נט טו"ש"ע א"ח סי' תל סעיף ז: מה ד מ"י פ"ו מהלכות מנהג הלכה א סמג עשין מ טו"ש"ע א"ח סי' תשע סעיף ז:

רבינו חננאל

ובתר הכי פסקין והלכתא מיתב יתבין כולי וימא בסוכה, ברוכי לא מצרינין לישב בסוכה כשאר הימים. אמר ר' יוחנן או שהחיינו בשמיני של חג, שהרי חלוק משאר הימים בני דברים, כי בשבעת ימי החג חייב לישב בסוכה, ולניסוך המים, מה שאין כן בשמיני, לפיכך רגל אחר מיתב וצריך לומר בו זמן. ואין אומ' זמן בשביעי של פסח. ואם תאמר גם שביעי על פסח חלוק באכילת מצה, שביעי שביעי אין חובה עליו לאכול מצה. התם בפסח כל שבעת ימים אין עליו חובה וחלילי לילה הראשון, ויום שביעי מיום ששי אינו חלוק, מיום הראשון חלוק, והוא לפני פניו. אבל בסוכה שמיני חלוק ובושביעי חייב ובשמיני אינו חייב. לימא הא מנתיא מסייעא לר' יוחנן, דתניא הפרים והאילים והכבשים מעבדין כו, עד אמר להן שמיני רגל בפני עצמו הוא, שכשם ששבעת ימים החג טעונין קרבן שיר ברכה ולינה, ואף שמיני טעון קרבן שיר ברכה ולינה.